

[Victor Gram.]

derved, at den effektivitet, som man egentlig skulle opretholde, ikke kan lade sig opretholde; det er en fiktion. Endelig for det tredje vil en sådan forsvarsordning vise sig at være alt for lidt effektiv i forhold til de penge, man reelt anvender på den. Derfor er det unægtelig et spørgsmål, om man, når man går i gang med besparelser af den størrelsesorden og med de virkninger, som de reelt har her, ikke hellere burde begynde at overveje, om ikke en ny forsvarsordning, placeret på et lavere niveau, men hvor der er overensstemmelse mellem indhold og rammer, ville være af væsentlig større betydning.

Erik Kragh: Jeg ville gerne indledningsvis takke de tre forespørgere, fordi vi får denne lejlighed til at drøfte disse for landet vitale problemer. Jeg vil også gerne takke forsvarsministeren for den redegørelse, ministeren har fremsat, og som jeg naturligvis ikke skal kommentere, da jeg er enig i indholdet.

Jeg vil gerne have lov til at fremsætte nogle mere principielle betragtninger og tage mit udgangspunkt i de bemærkninger, der er gjort om forsvarsforliget af 1960. Det er jo rigtigt, at det var en historisk begivenhed, idet de fire gamle partier fandt sammen og afsluttede en strid, som i mange, mange år havde splittet det danske folk. Det er også en kendsgerning, at de styrkemål, der blev fastsat i forsvarsloven som en følge af forliget, ikke var de styrkemål, man fra NATO's side eller fra national militær side ønskede, men det var mindre styrkemål. Ikke desto mindre tiltrådte forsvarsstyrelsen dengang forsvarsforliget netop for at få et enigt folketing og en enig befolkning bag sig i disse problemer.

Derfor er det nødvendigt at betragte de styrkemål, der indeholdes i loven, som minimumstyrker. De kan ikke være mindre — det tror jeg enhver vil indrømme, der studerer dette problem — hvis vi skal kunne løse den opgave, som er dansk forsvars opgave.

Jeg ville gerne benytte denne lejlighed til, netop på baggrund af tanken om at tage hele spørgsmålet op og eventuelt gå ned med styrkemålene, at fremsætte nogle principielle betragtninger om dansk forsvars opgave i almindelighed.

Forsvaret er jo en forlængelse af udenrigs-

politikken. Derfor er NATO-rammen det afgørende, når vi skal bedømme forsvaret, når vi skal finde ud af, hvad der er nødvendigt for forsvarrets vedkommende. Det gælder for så vidt ethvert vesteuropæisk land i dag; medmindre det pågældende land har en særlig geografisk beliggenhed, kan landet ikke på egen hånd sørge for sin sikkerhed, kun sammen med andre kan man finde en sikkerhedspolitik, idet den tekniske udvikling har forhindret, at små og mellemstore lande på egen hånd kan klare denne opgave.

Derfor ville jeg også gerne nævne NATOs to hovedopgaver, således som de er fremgået af communicateerne fra de seneste NATO-møder det sidste par år, hvor man udtrykkeligt har slået fast, at NATO's opgave på den ene side er at fastholde og vedligeholde sikkerheden af Vesteuropa og på den anden side og med baggrund i denne sikkerhed at søge gennem de enkelte landes bilaterale bestræbelser at fremme afspændingen, at få de østeuropæiske lande i tale, at få fjernet mistænksomheden og derved efterhånden komme frem til et bedre forhold mellem vest og øst.

Med hensyn til det sikkerhedspolitiske, altså dette, at NATO fremdeles skal sikre Vesteuropa, kan man jo spørge, om det er nødvendigt, om ikke afspændingen er gået så vidt, at vi kan tage disse styrkemål op til revision. Dér vil jeg gerne gøre opmærksom på, at så længe der står en halv million russiske soldater umiddelbart syd herfor, en halv million russiske soldater i Centraluropa med de forreste dele ved Lübecks porte og vest for Elben, ja, så længe er der en potentiel trussel, som kun den vestlige alliances militære beredskab kan neutralisere. Derfor vil de styrkemål, der i øjeblikket er opstillet af de forskellige lande, næppe kunne reduceres. I denne forbindelse vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om de reduktioner, man har talt så meget om i andre NATO-lande; det gøres der jo fra visse sider et stort nummer ud af, men hvad er der i virkeligheden sket?

I Vesttyskland lagde man i foråret op til en betydelig reduktion af forbundsværnet, en reduktion på ca. 60.000 mand, men i løbet af sommeren, efter at man havde arbejdet med dette problem, faldt disse reduktioner praktisk taget bort, idet reduktionen kun bliver på ca. 4.000-5.000 mand